

יום חמישי כו תמוז ה'תשי"ג

שיעורים. חומש: מטות-מסעי, חמישי עם פירש"י.
 תהלים: קיט, מה . . . לא שכחתי.
 תניא: והאיד . . . בתשובה כנודע.
 אין לערנען אין די איבערגעגעבענקייט פון מענטשען
 צו א זאך, וועלכע ער וויל פארשטיין און פארשטייט.
 אין דאוונען אין די איבערגעגעבענקייט צו העכער
 ווי פארשטאנד.
 אין לערנען תורה פילט זיך א איד ווי א תלמיד בא
 א רבי'ן, אין דאוונען — ווי א קינד בא א פאטער.

יום ששי כז תמוז ה'תשי"ג

שיעורים. חומש: מטות-מסעי, ששי עם פירש"י.
 תהלים: קכ"ד.
 תניא: ואף מי . . . כנגד כולן.
 אחד מהעילויים המפורסמים בעל כשרון גדול ועמקו
 נפלא בא לליאזנא ושקד בלימוד החסידות, ובגודל
 כשרונותיו רכש לו במשך זמן קצר ידיעה גדולה ורחבה
 בתורת החסידות.
 ביחירות הראשונה שנכנס לרבינו הזקן שאל: רבי
 מה חסר לי? ויענהו רבינו הזקן: אין חסר לך
 מאומה, כי ירא אלקים אתה ולמדו, רק צריך אתה
 להוציא את החמץ שהוא הישות ונסות הרוח, ולהכניס
 מצה שהוא ביטול. וכלי שנשתמש בו בישות שנדמה
 לו שהוא אור כגון שפודיו, שדוחקין דגלי השכינה,
 דאין אני והוא יכולין לדור, צריך ליבון. והליבון
 הוא עד שיהיו הניצוצות דהבירורים ניתזין ונכללין
 בהאור האמיתי.

שבת כח תמוז ה'תשי"ג

מברכים ר"ח מנחם אב. אמירת כל התהלים בהשכמה.
 יום התועדות.
 הפטורה: שמעו — אלקיך יהודה. אם תשוב — וכו'
 יתהללן.
 שיעורים. חומש: מטות-מסעי, שביעי עם פירש"י.
 תהלים: קלהקלט.
 תניא: פרק ה. והנה . . . למלכא וכו'.
 לכל אחד מהרביים היו מאמרים קבועים ביחוד בשביל
 זה (לטהר אויר העולם), אשר פעם בשתיים או בשלש
 שנים היו חוזרים עליהם ברבים. אחד ממאמרי רבינו
 הזקן — החלצו שבלקו"ת בלי ההנהות. אחד ממאמרי
 אדמו"ר האמצעי — יפה שעה אחת, ותוכנו עשרה
 פרקים הראשונים דר"ה הנה כאו"א אומר אלקי נשמה
 בדרה"ח. אחד ממאמרי הצ"צ — מה טובו שבלקו"ת.
 אחד ממאמרי אאזמו"ר — מי כמוכה באלים. אחד
 ממאמרי אאמו"ר — וירעת היום מאסקווא רנ"ן.

אין לערנען . . . א פאטער: ר' המנונא, רץ סי"ט [סה"מ קונטרסים ח"א ע' 230]. אחד
 מהעילויים . . . בהאור האמיתי: תורת החסידות והתפלה סכ"ז [קונטרס תורת החסידות ע'
 21. ונדפס ג"כ באג"ק ח"ד ע' שלג]. לכל אחד . . . מאסקווא רנ"ן: לראדשטיין ערחה"פ תשי"ב
 [אג"ק ח"ו ע' רסז].

כו תמוז

יום חמישי, מטות-מסעי

לימוד ותפלה

תרגום:

בלימוד - האדם מתמסר לדבר שאותו הוא רוצה להבין, ומבין.

בתפילה - ההתמסרות היא אל הלמעלה מההבנה.

בלימוד תורה מרגיש יהודי כמו תלמיד אצל רבו, בתפילה - כמו ילד אצל אביו.

אין לערנען איז די איבערגעגעבענקייט פון מענטשן צו א זאך וועלכע ער וויל פארשטיין און פארשטייט.

אין דאוונען איז די איבערגעגעבענקייט צו העכער ווי פארשטאנד.

אין לערנען תורה פילט זיך א איד ווי א תלמיד בא א רבין, אין דאוונען - ווי א קינד בא א פאטער.

ישנו הבדל מהותי בין עבודת התפלה ללימוד התורה.

כשיהודי לומד תורה המטרה שלו היא להבין. דרך הלימוד היא לקחת דברים מופשטים, ללמוד אותם ברצינות - עד שהם מובנים לאדם ונעשים חלק ממנו.

כשיהודי מתפלל המטרה שלו זה השתפכות הנפש אצל הקב"ה, כלומר, לצאת מעצמו ולהתמסר למה שלמעלה מהבנה.

ומשום כך, בלימוד תורה מרגיש יהודי כמו תלמיד אצל רבו, שמחכים וגודל בלימודו. אבל בתפילה כמו ילד אצל אביו - שהילד לא "גדל" מכך שהוא אצל אביו, להיפך, הנוכחות של האבא נותנת לילד אפשרות "להתרפק" על האבא, ולהשתפק עליו.

הרחבה

הפתגם לקוח מתוך המאמר "רבא חזייה לרב המנונא" שנכתב ביידיש, עבור נשים וכנות, וי"ל בפולין בשנת תר"ץ. המאמר מיוסד על מאמר הגמרא² "רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה [רבא ראה את רב המנונא שמאריך בתפילתו], אמר: מניחין חיי עולם

1. ר' המנונא רץ סי"ט. נדפס בספר המאמרים קונטרסים ח"א קטו, ב.

2. שבת י, א.

ועוסקים בחיי שעה. והוא [רב המנונא] סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד". ובמאמר
מבאר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ את ההבדל בין תורה ותפילה. הנה הקטע ממנו נלקח הפתגם
היומי (בתרגום חופשי):

עבודת התפלה נקראת "חיי שעה", פירוש 'שעה' זה פְּנִיָּה, כמ"ש "וישע ה' אל הבל ואל
מנחתו" אומר רש"י: "וישע - ויפן", הקב"ה פנה אליו, "ואל קין ואל מנחתו לא שעה" -
לא פנה. 'שעה' זה פניה. תפלה נקראת "חיי שעה", היא ה"חיים" של הפניה והחזרה אל
הקב"ה.

עבודת התפילה היא חיים של רוח, של התמסרות ללמעלה ממנו. בעבודה של תורה, האדם
רוכש לעצמו משהו. זהו הדבר של לימוד, להבין ולקחת את מה שהוא לוקח ממה שהוא
לומד.

**בלימוד ההתמסרות שלו היא ללימוד, זאת אומרת, לדבר שאותו הוא רוצה להבין, והוא
מבין. אבל בתפילה - ההתמסרות היא ללמעלה מהבנה. זאת אומרת, לא למה שהוא
מבין, אלא לרוממות אינסופית, שהיא למעלה מהבנה, ומונחת ברגש של אמונה.**

**בלימוד התורה מרגיש יהודי כמו תלמיד אצל רבו. בתפילה מרגיש יהודי כמו ילד אצל
אביו.**

התפלה, היא 'איזור הנוחות' שלו, זה החיים הפנימיים שלו. הוא מעסיק את כל התחושות
שלו, והוא נותן לו את הטוב ביותר שלו.

בתפלה יהודי חי מחדש, הוא עולץ, מתחזקת לו התקוה, והוא מרגיש חזק.

בתפילה נעשית אצלו החלטה חזקה, שמעכשיו הוא ישתנה בכל. את כל הדברים הלא-
טובים שלו, הן המדות הרעות של קנאה, שנאה, שקר, רכילות, לשון הרע, והן ההנהגות
הרעות של קרירות לאחרים, גסות - ישליך ממנו החוצה, והוא יעשה רק דברים טובים,
מקווה לקב"ה שהוא אכן ישתפר בכל הדברים שלו.

כז תמוז

יום שישי, מטות-מסעי

הלכות ליבון בעבודה

אחד מהעילויים המפורסמים, בעל כשרון גדול ועמקן נפלא, בא לליאזנא ושקד בלימוד החסידות, ובגודל כשרונותיו רכש לו במשך זמן קצר ידיעה גדולה ורחבה בתורת החסידות. ביחידות הראשונה שנכנס לאדמו"ר הזקן שאל: רבי מה חסר לי? ויענהו רבינו הזקן: אין חסר לך מאומה, כי ירא אלקים אתה ולמדן, רק צריך אתה להוציא את החמץ שהוא הישות וגסות הרוח, ולהכניס מצה שהוא ביטול. וכלי שנשתמש בו בישות שנדמה לו שהוא אור כגון שפודין, שדוחקין רגלי השכינה, דאין אני והוא יכולין לדור - צריך ליבון. והליבון הוא עד שיהיו הניצוצות דהבירורים ניתזין ונתכללין בהאור האמיתי.

בסיפור זה מבאר כ"ק אדמו"ר הזקן הלכה בהלכות פסח וליבון כלים - בעבודה רוחנית: חמץ הוא ישות, כידוע, שהחמץ הוא שהפת תופחת, ענין הגאווה והישות. ולעומתה מצה היא ביטול. אמנם, כשרוצים להכשיר כלי של חמץ שיוכלו להכניס בו מצה, צריך להכשיר קודם את הכלי.

וכיצד היא ההכשרה? בכלי כזה שהשתמשו בו באש ("באור"), צריך להעבירו באש (ליבון). ישנו בעל גאווה שהגאווה שלו היא בבחינת אש, (לכאורה הכוונה שהוא רותח באהבת עצמו), והיא כמו כלי השפודין שנזכרו בהלכה לענין ליבון. השפוד הוא כלי שתוחבים אותו בתוך המאכל, והוא דוחק את המאכל ונכנס. ובעבודה, זוהי הגאווה שדוחקת את רגלי השכינה, כי על בעל גסות הרוח וגאווה נאמר "אין אני והוא יכולין לדור בכפיפה אחת" - ועל כן צריך ללבן.

ומהו הליבון? ההלכה אומרת שליבון הוא עד שתוסר הקליפה של הכלי, או עד שיהיו ניצוצות ניתזין. ובעבודה, זו דביקות כזו בה', עד שכל העניינים שהוא בא אתם במגע - הניצוצות - יהיו "נתזין ונתכללין בהאור האמיתי". לכאורה הכוונה, שכל חפצו ומגמתו תהי' רק ה' בלבד, ולכן כל מה שיתעסק אתו יתברר לאלקות (ובמקור, ראה ב'הרחבה', מוסיף: וזהו גם הסרת הקליפה).

1. תורת החסידות והתפלה ס"ו. נדפס בקונטרס תורת החסידות ע' 21. אג"ק ח"ד ע' שלג-שלד.

המקור הוא ב'קונטרס תורת החסידות':

אחד מתלמידי החדרים² אצל הוד כ"ק רבינו הזקן זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע שהי' בעל כשרון גדול ועמקן נפלא, והי' מאלו שהיו תחלה ממנגדי החסידות, והי' מהעילויים המפורסמים כשבא להוד כ"ק רבינו הזקן לליאזנא, שקד בלימוד תורת החסידות ובגודל כשרונותיו הנה במשך זמן לא רב רכש לו ידיעה גדולה ורחבה בתורת החסידות, והי' דרכו להתעמק באיזה ענין של חסידות כמה שעות.

- מספרים עליו, כי פעם הי' חלש בבריאותו, ובעשרה בטבת אחר התענית הי' בדעתו לשכב לנוח בשינת הלילה, והי' צריך לקרוא את השמע שעל המטה. הנה קודם קריאתו הלך אל הכיור ליטול את ידיו ועמד אצל החלון וקרא את השמע והתעמק במחשבתו עד שהאיר היום -

אחד מהחסידים הזקנים בן דודו של החסיד הנזכר סיפר, אשר ביחידות הראשונה שנכנס החסיד הנזכר להוד כ"ק אדמו"ר הזקן שאל את הוד כ"ק רבינו הזקן: רבי מה חסר לי? ענהו הוד כ"ק אדמו"ר הזקן:

אין חסר לך מאומה, כי אתה ירא אלקים ולמדן. רק צריך אתה להוציא את החמץ שהוא ישות וגסות הרוח, ולהכניס מצה שהוא ביטול. ועפ"י דין כלי שהשתמש בו ע"י האור צריך ליבון, והליבון הוא עד שיהיו ניצוצות ניתזין או עד כדי שתסיר קליפתו.

וכשיצא התלמיד מאת הוד כ"ק אדמו"ר תזקן זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אמר:

דער רבי האט מיט מיר אפגילעהינט א הלכה אין הלכות פסח אויף דעם אופן ווי מי לערינט אין גן עדן [=הרבי לימד אותי הלכה בהלכות פסח, באותו האופן כמו שלומדים בגן עדן]:

כלי שהשתמש בו בישות שנדמה לו שהוא אור, כגון שפודי"ן, שדוחקין רגלי השנינה דאין אני והוא יכולין לדור, צריכים ליבון והליבון הוא עד שיהיו הניצוצות דהברורים ניתזין ונכללים בהאור האמתי, ובזה הוא מסיר קליפתו. מיט דעם לימוד האט דער רבי מיר גיגעבין א כח אויף קאנען מקיים זיין די הלכה פון ליבון אין עבודה בפועל. גילויבט השם יתברך איד האב מיט וואס צו דאוונען און איך האף להשי"ת אז עס וועט זיין א גוטער פועל ממש [=בלימוד הזה, נתן לי הרבי כח לקיים את ההלכה של ליבון בעבודה בפועל. ברוך השם, יש לי במה להתפלל, ואני מקוה לה' יתברך, שזה יבוא בפועל ממש טוב].

2. "הערה: בראשית התיסדות חסידות חב"ד, הקהיל הוד כ"ק אדמו"ר הזקן זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אברכים בעלי כשרון מצויין, לומדים מופלגים, וביניהם כמה עילויים נקובי שם, וסידרם בכתות ולמד עמהם תורת החסידות וכל כתה וכתה נקראה בשם 'חדר': חדר א. ב. ג. - הערה בקונטרס תורת החסידות שם.

באחת השיחות³ הזכיר כ"ק אדמו"ר זי"ע את הסיפור הזה, כשעסק בענין עבודת התשובה גם בצדיקים:

ענין זה שעבודת התשובה צריכה להיות גם אצל צדיקים - הוא חידושה של תורת החסידות: לפני תורת החסידות - לא נתגלה כלל ענין זה; הכל היו סבורים שהתנועה דתשובה שייכת על חטא ועוון בלבד, אבל צדיק שלומד תורה ומקיים מצוות, ובפרט צדיק גמור שאודותיו מבואר בתניא שאין בו רע כלל - מה רוצים ממנו?!

אמנם, תורת החסידות גילתה, שבכל מצב שבו נמצא האדם, אפילו במצב של צדיק גמור - עליו לדעת שהוא "עני", וצריך להיות בטל בתכלית ולשוב בתשובה.

וזהו תוכן הסיפור אודות דברי רבינו הזקן לא' מהעילויים המפורסמים שהי' גאון בנגלה ובקבלה (במענה לשאלתו "רבי מה חסר לי") - "אין חסר לך מאומה... רק צריך אתה... ליבון". כלומר: אע"פ שרבינו הזקן אמר בעצמו שאכן לא חסר לו מאומה, מ"מ, אמר לו שיש צורך בענין של מירוק ("שאייערן") היותר גדול - ליבון באור, שזהו ענין של שינוי לגמרי.

ובענין זה "לקח" הבעש"ט את המגיד - כידוע הסיפור שכאשר המגיד הגיע לבעש"ט, שאלו הבעש"ט פירוש בענין מסויים ב"עץ חיים", והתחיל המגיד לומר כמה פירושים, ואמר הבעש"ט שעדיין אין זה הפירוש האמיתי, והשיב המגיד שלדעתו זהו הפירוש האמיתי, ואם יש לבעש"ט פירוש אחר, הנה אדרבה, יאמר הוא (הבעש"ט) את פירוש הדברים. והתחיל הבעש"ט לומר את דברי הע"ח בהתלהבות גדולה ביותר, עד שנבראו כל המלאכים והיחודים המבוארים בדברי הע"ח ומילאו את הבית. ולאח"ז אמר הבעש"ט להמגיד, שפירושו הי' אמיתי, אלא שהיתה חסרה החיות וההתלהבות. ועי"ז "לקח" הבעש"ט את המגיד. וענין זה (שלמרות שהפירוש הוא אמיתי, הי' צריך להיות ביתר חיות והתלהבות) הוא ע"ד תנועת התשובה אצל צדיקים.

3. תו"מ התועודיות חכ"ט ע' 156.

כה תמוז

שבת, מטות-מסעי

מאמרים לטהר את העולם

לכל אחד מהרביים היו מאמרים קבועים ביחוד בשביל זה (לטהר אויר העולם), אשר פעם בשנים או בשלש שנים היו חוזרים עליהם ברבים.
אחד ממאמרי רבינו הזקן - 'החלצו' שבלקוטי-תורה בלי ההגהות.²
אחד ממאמרי אדמו"ר האמצעי - 'יפה שעה אחת'³, ותוכנו עשרה פרקים הראשונים דד"ה 'הנה כל אחד ואחד אומר אלקי נשמה' בדרך החיים.⁴
אחד ממאמרי הצמח-צדק - 'מה טובו' שבלקוטי-תורה.⁵
אחד ממאמרי אאמו"ר [מוהר"ש] - מי כמוכה באלים.⁶
אחד ממאמרי אאמו"ר [מוהרש"ב] - וידעת היום מאסקווא רנ"ז.⁷

הרחבה

הדברים נכתבו לר' משה ליב רודשטיין, מזכירו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, אשר מבקשו שתלמידי הישיבה יחזרו דא"ח בבתי כנסיות של אנ"ש - וגודל הפעולה וזיכוך העולם שנעשה ע"י חזרת דא"ח:

צריכים לסדר אשר התלמידים היקרים בני הר' שלום פויזנר שי' יחזרו דא"ח ברבים בבתי כנסיות של אנ"ש יחיו, ולדבר בשבח הישיבה אשר ת"ל זה פרי', בפנים מאירות ביראת-שמים ובהנהגה של מדות טובות, אשר כל רואם יכירם שהם מפרי הכרם אשר נטע הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

1. לראדשטיין ערה"פ תש"ב. נדפס באג"ק ח"ו ע' רסז.

2. מטות פה, ד ואילך.

3. ראה בהקדמת המו"ל לקונטרס יפה שעה אחת, בסה"מ קונטרסים לכ"ק אדמו"ר האמצעי, ע' רנט.

4. בתחילתו.

5. בלק עג, א ואילך.

6. סה"מ תרכ"ט ע' קמג ואילך.

7. סה"מ תרנ"ז ע' מה ואילך.

והנה אור קדושת זכותו - כמבואר בדא"ח בפירוש 'זכות' ולשון זְפוּת וואס ער האט קלאר געמאכט דעם [=שהוא זיך את] אויר העולם - והוא אור נעלה יותר מהאור הבא ע"י הבירורים של חומרים הגשמים שבהם מלובשות המצות המעשיות; גם המצות הרוחניות כמו אהבה ויראה המתלבשות בלב, וידיעת אלקות המתלבשת במוח, כדוגמת התלבשות האור בבתים ופרשיות של תפילין כו' -

וענין הזכות באויר העולם הוא ענין אחר לגמרי, והוא נעלה בזה מה שאינו ענין של בירור מדבר גשמי, גם נעלה מענין הגילוי שנעשה ע"י עמידה בנסיון, להיות כי זכות זו הוא גילוי אור מעולם עליון רוחני שנמשך ומתגלה למטה באויר העולם.

והנה המשכה וגילוי זה עם היותו המשכה רוחנית לטהר את אויר העולם, בכל-זאת הוא המשכה וגילוי פנימי, וידוע דכל המשכה וגילוי פנימי בהכרח שיהי' לו כלי המכיל את האור והגילוי. דזהו ההפרש הכללי בין מקיף לפנימי, דאור מקיף הגם שהוא גילוי אור אבל בלתי מתיישב בכלי פרטי, משא"כ הפנימי שעיקרו מה שמתיישב בכלי, וע"י הכלי מתתקן להיות נמשך בפנימיות יותר. והכלי לגילוי והמשכה זו כדוגמת הבתים ופרשיות דתפילין שהם כלים לגילוי המוחין העליונים, ובשר הלב וחומר המוח שהם כלים למדות אהו"ר והשגת ידיעת אלקות, וכדומה בכל המצות מעשיות - הנה כן הוא בגילוי והמשכה זו שיש לה כלי מיוחד, שבו הוא השראת האור והגילוי, ועל ידו נמשך ומתגלה למטה לטהר את אויר העולם והוא מאמר של חסידות.

וידוע שלכל אחד ואחד מהוד כ"ק רבותינו אבותינו הק' זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע היו מאמרים קבועים ביחוד בשביל זה, אשר פעם בשתים או בשלש שנים היו חוזרים עליהם ברבים:

אחד ממאמרי הוד כ"ק רבינו הזקן הוא המאמר החלצו שבלקו"ת בלי ההגהות; אחד ממאמרי הוד כ"ק רבינו האמצעי הוא המאמר יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט, ותוכנו הוא העשרה פרקים הראשונים בד"ה הנה כאו"א אומר אלקי נשמה שנתת בי - בדרך החיים -; אחד ממאמרי הוד כ"ק אאזמו"ר צמח צדק הוא המאמר מה טובו אהליך בלקו"ת; אחד ממאמרי הוד כ"ק אאזמו"ר מוהר"ש הוא המאמר מי כמוך באלים; ואחד ממאמרי הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק הוא המאמר וידעת היום מאסקווא רנ"ז. והזכות הזו מאירה לכל ההולכים בדרכיו תלמידיו - בניו הרוחנים - ותלמידי תלמידיו.

רשימה זו מופיעה גם בשיחה של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ⁸. באותם ימים טרם היו ספרי אדמו"ר מהר"ש והרש"ב בדפוס, ולכן בהערה שם נותן כ"ק אדמו"ר זי"ע כמה מילים על המאמר 'מי כמוכה' של אדמו"ר מהר"ש:

8. נדפסה כ'הוספה' לספר המאמרים תרנ"ט ע' רכד (בהוצאה החדשה - ע' רפב).

מי כמוכה . . וידעת: הראשון מדבר על דבר ענין האחדות ואין עוד מלבדו . . - המאמר 'מי כמוכה' - נדפס בתורת שמואל, ספר תרכ"ט.

וכן על 'וידעת' של אדמו"ר מוהרש"ב (שטרם נדפס אז, ולכן היה צריך הסבר מהו):

השני על דבר ענין הוי' הוא האלקים וענין הנסיונות. וכנראה הוא ביאור בהרחב למכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, מי"ד אד"ר תרנ"ז, שנתפרסם בקובץ מכתביו קובץ ראשון ע' י"ז [אג"ק אדמו"ר מהורש"ב, ח"א, ע' רפה ואילך].

דברים נוספים וקטעי שיחות על המאמר הזה, נדפסו ב'פתח דבר' להוצאתו הראשונה של המאמר (תשל"ט), ומופיעים ב'הוספה' לסה"מ תרנ"ז.

ביחס למאמר 'החלצו' המופיע בתחילת הפתגם (ואשר זמנו הוא כעת - בלקו"ת מטות), ביאר פעם רבינו באריכות מדוע דוקא הוא נבחר לטהר את האויר⁹:

ידוע מה שסיפר רבינו נשיאינו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שלכל אחד מהרביים היו מאמרים קבועים ביחוד בשביל לטהר אויר העולם, אשר פעם בשנים או בשלוש שנים היו חוזרים עליהם ברבים.

ובהקדמה דידוע החילוק שבין תורה לתפלה - שבתורה צריך להיות ענין של חידוש, ולא רק בהלימוד למיגרס (ללמוד ענין חדש שלא למד עדיין) אלא גם בהלימוד לעיונא, באופן שמחדש בתורה - "לאפשא לה"; משא"כ בתפלה, שנוסח התפלה הוא בשוה בכל יום.

ובנוגע לענייננו: נשיאי חב"ד היו לא רק בבחינת "שמונה נסיכי אדם", שמהם נמשך רק בבחי' מקיף, אלא היו גם בבחי' "שבעה רועים", "כמשל הרועה שמאכיל ומשקה את הצאן שזהו השפעת החיות בפנימיות . . המלמדים אותם תורה . . השגה בפנימיות"¹⁰, ולכן היו יכולים וצריכים לומר מאמר חדש.

אבל אעפ"כ, כדי לפעול בעולם טהרת האויר, הוצרכו מזמן לזמן לחזור מאמר מיוחד, אף שכבר אמרו אותו בשנים שלפנ"ז.

ובנוגע לאדמו"ר הזקן - ששנה זו היא שנת המאה וחמישים להסתלקות-הילולא שלו - הנה א' המאמרים שהי' חוזר עליו מזמן לזמן לטהר אויר העולם, הוא: ד"ה החלצו שנדפס בלקוטי תורה בפרשת השבוע, בלי ההגהות (שרובם ככולם נתוספו ע"י הצמח צדק).

ולהעיר, שבלקו"ת דפ' מטות יש כמה דרושים לפני ד"ה החלצו, כמו בפרשת השבוע שמתחילה בענין הנדרים, ורק לאח"ז מסופר אודות מלחמת מדין שבה נאמר "החלצו מאתכם"; אבל, המאמר ששייך ביחוד לפעול טהרת אויר העולם הוא דוקא ד"ה החלצו, ששייך למלחמת מדין.

9. שיחת ש"פ מטו"מ תשכ"ג, תו"מ התוועדויות חל"ו ע' 175 ואילך.

10. תו"א מקץ לג, ד.

בהמשך השיחה ביאר כ"ק אדמו"ר זי"ע באריכות את ענינה המיוחד של מלחמת מדין, וזאת שבה השתתפו גם שבט לוי שבמלחמות אחרות לא יצאו בצבא¹¹. ואח"כ המשיך:

ובפנימיות הענינים: כל שאר המלחמות שהיו בשביל כיבוש הארץ ענינם הוא בירור העולם; ואילו מלחמת מדין שענינה לנקום נקמת הוי' במדין - הנה על ידה נמשך גילוי שם הוי' שלמעלה מהעולם.

...ועפ"ז מובן, שכל שאר המלחמות שענינם בירור העולם, אינם שייכות לשבט לוי שהובדל מעניני העולם; ואילו מלחמת מדין שענינה המשכת גילוי שם הוי' שלמעלה מהעולם - הרי ענין זה שייך בעיקר לשבט לוי, מלשון "הפעם ילוה גו".

...ועפ"ז יש לבאר הטעם שרבינו הזקן בחר דוקא במאמר ד"ה החלצו (ששייך למלחמת מדין) לאמרו בשביל לטהר אויר העולם:

טהרת אויר העולם היא ע"י המשכה וגילוי שלמעלה מהעולם, שלכן נעשה ע"י אמירת מאמר דא"ח, פנימיות התורה, דלית תמן לא קושיא ולא מחלוקת, למעלה מענין הבירורים כו',

ובזה גופא - מאמר דא"ח בענין מלחמת מדין ע"י שבט לוי, שענינה גילוי והמשכת שם הוי' שלמעלה מהעולם כנ"ל.

11. חלק זה דהשיחה הוגה ונדפס בלקו"ש חכ"ג ע' 206 ואילך.